

Pilegrimsvandring for alle aldre – særlig tilrettelagt for familier

Utarbeidet av Haslum menighet

Forberedelser:

- Skaffe frivillige til ulike poster
- Få tak i vandrestav
- Lage et lokalt pilegrimspass man kan få stempel i. Se eksempel (hyperlink – ligger i mappa her https://dennorskekirke.sharepoint.com/:u:/r/sites/kirkeradet-but-seksjonen/Delte%20dokumenter/RESSURSBANKEN/Trosoppl%C3%A6ring%20ute/Eksempel_Pilegrimspass.pub?csf=1&web=1&e=58waAe)
- Kjøpe inn kjærligheter og tråd, noen må lage pinnebrød og ha klar pinner
- I koronatid: ha påmelding så man vet hvor mange som blir med og kan dele i mindre grupper
- Kan gjøres i nærområdet, gjerne etter en familiegudstjeneste
- Printe bilde av pilegrimsmerket
- Les mer her: <https://pilegrimsleden.no/>

Innledning (gammel pilegrim):

Post 1: Inne i kirken: Nå skal dere straks følge i mange pilegrimers fotspor som har gått her i hundrevis av år. Gjennom Haslum kirkes 830 år lange historie er det veldig mange pilegrimer som har vært innom. Hvis dere hadde gått hele vandringen til Nidaros, hadde det tatt fire uker. Vi skal gå en bitte liten del av den. Da er det fint å følge en vei. Pilegrimsleden er merket med pilegrimsmerket. Dette symbolet finnes langs hele pilegrimsleden i Norden. Mer enn 500 mil med stier og veier gjennom Danmark, Sverige og Norge er merket med dette tegnet. Dagens pilegrimer får mot når de ser det, for da vet de at de er på rett vei.

Ser dere at merket er en kombinasjon av to symboler? Det ene er valknuten, som dere kanskje kjenner igjen fra bilturer i Norge - skiltet som viser til severdigheter som stavkirker eller fossefall langs veien. Valknuten er et gammelt symbol uten ender - den bare fortsetter og fortsetter, en evighetsknute som går tilbake til seg selv. Langt tilbake trodde mange at valknuten kunne gi et vern mot onde krefter, akkurat som korset. Ser dere - inni valknuten er korset. Olavskorset heter det, med tre utbøyde spisser i endene. Korset minner om Olav den hellige, og målet for vandringen er graven hans. Snorre Sturlasson har skrevet ned fortellingen om Olav den Hellige og her er litt av det han fortalte: (se eget manus fra skolens pilegrimsvandringer).

La meg ta dere med til ei stor slette. Der står det en hærfører og snakker til mennene sine. På hodet har han en forgylt hjelm, han bærer ei tung brynje, han har et skarpt sverd og et skjold hvor det hellige korset er innlagt i gull. Og kongen roper til mennene sine: Jeg trekker meg ikke fra denne kampen. Jeg vil seire eller dø. Må Gud være med oss alle.»

Kongen het Olav Haraldson. Den store sletta lå på Stiklestad, og slaget sto den 29. Juli 1030. Det blei en blodig kamp. Olav kjempa godt og lenge, men til slutt gav krigeren Tore Hund han

nådestøtet. Han kjørte spydet sitt oppunder brynja til kongen, opp i magen hans. Olav falt bakover mot en stein, kasta fra seg sverdet og ba Gud om å hjelpe seg. Der på sletta døde kong Olav Haraldson.

Det er fortalt at noen timer etter slaget kom Tore Hund, han som hadde drept kongen, tilbake til slagmarka. Han vassa i lik fram til det stedet hvor kongen lå. Blodet rant fra hånda hans - Tore hadde fått et stygt sår under slaget. Nå stansa han ved kong Olavs døde kropp. Han bøyde seg og lukka kongens øyne. Det skjedde noe med hånda til Tore. Han retta seg opp, så og kjente at såret hans grodde, han blei helbreda.

Noen timer seinere, mot kveld, kom bøndene i området og bar bort de døde kroppene fra marka. Kong Olav hadde gitt beskjed før slaget om at alle døde skulle legges i kristen jord. Bonden og sønnen hans bar kongen til et uthus på en av de største gårdene. Der vaska de kroppen hans, svøpte han i hvitt lin, slik skikken var, og lot han ligge på jordgulvet natta over.

Seint på kvelden kom det to uteliggere luskende. De leita etter husly for natta. Den ene holdt den andre i hånda - han kunne ikke se, han var blind. De to sneik seg mot uthuset. Da de kom inn, snubla de over noe stort som lå på jordgulvet. Den blinde datt og fikk hånda i noe kliss. Han retta seg opp, strøyk hånda over ansiktet, og plutselig kunne han se. Han så vennen sin og den døde kroppen i halvmørket på jordgulvet, han sprang ut og så trær og den skinnende månen på himmelen, han snubla inn til bonden og fortalte hva som hadde skjedd. Bonden blei redd og ville ikke ha den døde kroppen på sin eiendom. Neste morgen la de kongen i en kiste og over i en båt. De rodde mot Nidaros. Ved elvebredden grov de kista djupt ned i jorda. Men etter som tida gikk, gikk ryktet om at kista bevegde på seg, den ville opp av jorda. Og han som hadde vært blind, fortalte alle som ville høre om underet som hadde skjedd ved Olavs døde kropp. Den nye kongemakta i Norge ville da åpne kongens kiste, slik at det kunne bli slutt på ryktene om at han var hellig, og slik at alle kunne se at han som lå i grava bare var en vanlig mann. Men da kistelokket til Olav Haraldson blei løfta av, så de at kongen var rød i kinnene. Håret hans og neglene hans hadde vokst, selv om han var død. Det liksom lyste av han. Folk var ikke lenger i tvil. De sa at Olav var en hellig mann, og at det hadde skjedd store under også mens han levde. Han var hellig. Året etter at han døde, blei Olav Haraldson opphøyd til helgen av kirken. Olav den hellige ble den største norske helgenen gjennom alle tider. Folk fra hele Europa valfarta til grava hans, hvor de sa at det fortsatt skjedde under. De reiste Nidarosdomen til minne om Olav, og den ligger midt i Trondheim by den dag i dag. Nidarosdomen er målet for dere, om dere skulle velge å gå hele pilgrimsleden, og den er målet for alle de pilegrimene som går forbi denne kirka på veien mot Trondheim.

Post 2: Dåp ved Øverlandselven

Dette sies: Dåpen symboliserer et møte mellom mennesket og Gud, men også omvendelse og gjenfødelse- å bli som barn igjen, å begynne på nytt og se med barnets nysgjerrige øyne. I dåpen blir vi satt inn i en ny sammenheng, vi hører til i Guds rike og i Guds verdensvide fellesskap.

Postleder leser om dåpen i konfirmantbibelen side. 30-31.

Nå skal dere tegne dere med korstegnet i pannen eller på hånden. Det er en påminnelse om dåpen og at vi tilhører Gud. Konfirmantene går ned til vannet, dypper fingeren sin i vannet og tegner korstegnet i pannen eller med hånden.

Post 3: Krysset inn til pilegrimsleden.

Gruppe fra barnekoret synger Reisevelsignelsen «Må din vei komme deg i møte, vinden alltid være bak din rygg, solens lys leke på ditt kinn, regnet fakke vennlig mot din jord. Og må Guds gode hånd, verne om deg. Til vi møtes igjen».

Dette sies: Det gir mening å ligne den kristne troen som en vandring eller reise. Noen ganger mens vi vandrer er det enkelt, andre ganger går veien i oppoverbakke og vi blir slitne. Vi vandrer sammen med andre, og vi går alene. Vi går i lys og i mørke. Noen ganger står vi helt stille. Men vi er på vei allikevel. Vi er på vei til Gud. Du og jeg går aldri alene gjennom livet. Gud går alltid sammen med oss. Gud har skapt oss og elsker oss. Å vite dette er en god og solid plattform å bygge livet sitt på. Det er som en perfekt pakket tursekk med skift, nok av mat og drikke og et oppdatert kart over terrenget.

Post 4: På stien mot gapahuken

En pilegrim tar imot gruppa og forteller om pilegrimsstaven og leser fra salme 23.

Dette sies: I middelalderen var det få veier og gode stier. Kan være at denne stien er noe som ble kalt hulveier, altså en sti som fulgte terrenget og tilpasset seg dalfører og fjelloverganger. Pilegrimene i gamle dager hadde ikke kart. De brukte terrenget, solen og stjernene som veivisere og klokke. Akkurat som dere gjør, gjorde pilegrimene. De gikk i flokk sånn at de var mindre utsatt for farer. Det var tre ting som kjennetegnet pilegrimen: Kappen som var et vern mot vær og vind, en skulderveske som ikke skulle være for stor. Pilegrimen skulle ta klare seg med lite gjennom å gi og ta imot fra andre. Det siste var staven. Staven var en støtte i ulendt terreng og kunne også være et våpen mot røvere og ville dyr. I bibelen står det en tekst om akkurat dette i Salmenes bok:

Herren er min hyrde,

jeg mangler ikke noe.

² Han lar meg ligge i grønne enger,

han leder meg til vann der jeg finner hvile.

³ Han gir meg nytt liv. Han fører meg på rettferdighets stier
for sitt navns skyld.

⁴ Om jeg enn skulle vandre i dødsskyggens dal,
frykter jeg ikke noe ondt.

For du er med meg.
Din kjepp og din stav,
de trøster meg. Bare godhet og miskunn
skal følge meg alle mine dager,
og jeg skal bo i Herrens hus
gjennom alle tider.

Post 5: Gapahuken: 2-3 stykker som tenner bål og lager i stand ferdige klumper til familier/personer som kan lage sitt eget pinnebrød.

Dette sies: Akkurat som kroppen vår trenger mat og drikke for å leve, vokse og utvikle seg, trenger også troen vår påfyll for å leve, vokse og utvikle seg. Å gå pilegrim kan være en av måtene troen får mat og drikke på.

Men den som skal gå pilegrim trenger også energi til kroppen, og i gamle dager bodde pilegrimene hos folk langs veien og fikk mat og husly der, hvis de viste fram passet sitt.

Pilegrimene skulle nemlig gå så langt at de ikke hadde med så stor sekk. Da Jesus sendte ut disiplene sine to og to for å hjelpe mennesker, sa han at de ikke skulle ta med seg så mye, men de skulle finne folk å bo hos de ulike stedene. Et annet sted i Bibelen sier Jesus at når vi gir mennesker mat, drikke, når vi hjelper hverandre, så gjør vi det også mot Gud. Det er fint å vite.

Hvis dere har med pilegrimspassene deres, kan dere akkurat som pilegrimene i gamle dager få noe å spise her, nemlig pinnebrød.

Post 6: Etter gapahuken, på sletta bak, kan de vandre i stillhet og ved inngangen til skogen, ved den lille broen kan vi ha en klimapilegrimspost.

Post 7: Ved bekken Klimapilegrim

Dette sies: Klimapilegrim er en nasjonal, tverrkirkelig folkebevegelse for klimarettferdighet. Vi vandrer for en rettferdig norsk klimapolitikk, skritt for skritt. Klimaendringene truer skaperverket og rammer de fattige i verden hardest. Det er urettferdig. Derfor vil folkebevegelsen Klimapilegrim invitere til refleksjon over menneskers relasjon til skaperverket, til Gud og til hverandre. Tanken er at sammen kan vi ta et skritt i retning en mer bærekraftig verden.

Som dere ser her står vi rett ved en elv – og elven har vann i seg som gir liv til alt som lever. Menneskene Bibelen forteller om, levde i landområder preget av tørke. De visste hvor avgjørende tilgang til rent vann er for alt liv. Vann er en gave fra himmelen, både i fysisk og i åndelig forstand. Fortellingen om Edens hage åpner med å beskrive hvor godt og øde det var før Gud lot det regne på jorda. Men så sprang en kilde fram og vannet hele marken.

Dermed var betingelsen for liv gitt, og Gud «formet mennesket av støv fra jorden» til «en levende skapning» (1. Mosebok 2,4–7). Videre i fortellingen hører vi om elven som gav vann til alt som vokste i hagen. Elven delte seg i fire, blir det fortalt, som en påminnelse om at vann er til fordeling og ikke skal begrenses til ett løp bare noen få har adgang til. I tørketider vet de mektige å sikre seg kontroll over vannkilder og knappe ressurser, uten blick for de fattige og deres behov. Slik var det også i bibelsk tid. Profetene reagerte på denne uretten og forkynte en tid da alle skal få drikke seg utørste (Jesaja 55,1). Rent vann er Guds gode gave til alles beste; det er urett å gjøre det til en handelsvare forbeholdt noen få. (Hentet fra Bærekraftsboka)

La oss be:

Jesus Kristus, du som gir oss levende vann, gi oss å tørste etter rettferdighet, og still vår tørst. Lær oss å bygge en verden der alle har verdige kår. Alt og alle i dine hender, Gud. Amen

Post 8: Siste post. Før man kommer ut på veien. Kjærligheter henger i trærne rundt.

Dette sies: Kjærlighet kan vi både få og gi. Gud elsker alle sine barn og Gud er glad i hver enkelt av dere som står her. Tenk at Gud har skapt deg, helt unik og akkurat perfekt slik som du skulle være. Når Gud tenker på deg, så smiler han, for så fornøyd er han med å ha skapt akkurat deg.

Vi mennesker er også skapt til å gi godhet og kjærlighet til hverandre. Vi er skapt til å være en god venn, til å vise omsorg for dem som gråter og er lei seg. Du kan bety en forskjell for andre, ved å være en god venn. Jesus viste oss den største kjærligheten da han kom til jorden og gav livet sitt for oss.

Gud sier; *«Slik jeg har elsket dere, slik skal dere elske hverandre».*

Alle kan ta en kjærlighet som henger i treet!